

European Trade Union Confederation (ETUC)
Confédération européenne des syndicats (CES)

Szakszervezeti memorandum

az

Európai Unió magyar Elnöksége kapcsán

2011. január-június

Európai Szakszervezeti Szövetség

(ETUC)

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS	3
2. A PÉNZÜGYI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁLSÁG LEGFONTOSABB ASPEKTUSAI.....	5
3. EURÓPA SZOCIÁLIS JELLEGE ÉS A BELSŐ PIACOK SZOCIÁLIS VETÜLETEI.....	7
4. KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS ENERGIA.....	15
5. BŐVÍTÉS, KERESKEDELEM ÉS KÜLKAPCSOLATOK	19

BEVEZETÉS

A Magyar Elnökség időszakának legfontosabb feladata, hogy a krízis végén a fenntartható fejlődés megmaradjon, és hogy munkahelyeket lehessen teremteni. Egy olyan típusú Európai irányítást kell megvalósítani, amelynek nem a szigor az alapja, hanem az az egyértelmű akarat, hogy a teljes foglalkoztatás megalapozható legyen. Amikor 23 millió munkanélkülről van szó, az Elnökség azzal fogja magát szemben találni, hogy, - hiába a megszorító intézkedések – egyre nagyobb számban lesznek munkanélküliség-ellenes tüntetések. Így ezek az intézkedések, melyek a piac elvárásainak való bizonytalan kimenetelű megfelelési kényszerből adódnak, gátat szabnak a gazdasági fellendülésnek. Az emberek felméri a fizetéseket, a munkahelyet, és a nyugdíjukat érintő megszorításokat és az elkeseredés csak egyre nőni fog.

A munkavállalók, akik ennek a válságnak az árát megfizetik, egyre keserűbbek, és haragjuk érhető. A 2007-2008-as időszakban a világ vezetői nem követték Hoover Elnök és a többi 1931-es vezető példáját, akik nem hoztak a kiadási oldal hiányának kezelését célzó, minden területre kiterjedő megszorító intézkedéseket, így elkerülték, hogy a Nagy Gazdasági Világválság megismétlődjön. Két éve bankmentő csomagokat vezettek be, folytatták a költségek csökkentését, és csak néhány esetben foglalkoztak gazdaság-élénkítő kezdeményezésekkel. A Keynes-i gazdaságpolitika példái voltak. De ma, az USA kivételével, ami jelentős, ugyanazt csinálják, amit Hoover elnök tett 1931-ben. És az történik, hogy a piacok jelentősége újfent sokkal erősebbé válik, mint a gazdaság politikáé.

Ahhoz, hogy a mostani időszak kátyújából ki lehessen emelkedni, az EU-nak fő célkitűzése a növekedés megalapozása és a munkahelyek teremtése kell, hogy legyen. Jelen pillanatban az ETUC semmilyen jelét nem látja annak, hogy a stratégia a növekedést célozná. Ehelyett úgy tűnik, az egyetlen erőfeszítés arra irányul, hogy a Tagállamoknak segítséget nyújtson az államadósságok kezeléséhez. Ebből adódóan az ETUC azt várja a Magyar Elnökségtől, hogy az a növekedést nevezze meg az elsődleges célként. Jelenleg a 2020-as Stratégia az, amit a Bizottság a legfontosabbnak tart: az ETUC úgy véli, ez nem helyénvaló. Az azonnali problémák kezelése kellene, hogy a legfontosabb legyen, mint például a munkahelyteremtés, különösen a fiatalok számára, egy európai szintű gazdasági irányítás, hatékony pénzügyi szabályozás a magas kockázati szintű spekulációs trendek megfordítására, valamint átállás az alacsonyabb szénfelhasználású gazdaságra. A 2020-as Stratégia nem kínál hiteles válaszokat arra, hogyan lehetne kilábalni a válságból és egyértelműen hiányzik belőle az a irányvonal, ami a gazdasági növekedéshez való visszatérést segítené elő. Az EU-nak és az Euro zónának ki kell alakítania egy olyan növekedési stratégiát, amely, a mostani tendenciával ellentétben nem a költségvetési kiadások megszorításán alapszik, hiszen az újabb válsághoz vezethet.

Visszautasítjuk az ilyen jellegű megközelítést, ehelyett egy olyan európai szintű megújulási programot szeretnénk látni, melynek része a társadalmi és a gazdasági „New Deal”: ez, az EU GDP-jének 1 %-ából teremthetne munkahelyeket, beruházásokat és gazdasági növekedést. A

megszorító intézkedések bevezetése, mint sokkterápia, nem fogja Európát kihúzni a kátyúból, ellenben igazi veszélyt jelent a növekedésre és a vásárlóerőre. Ezek az intézkedések ezen kívül csökkentik a szociális védőhálót, mely a társadalmi kirekesztettség elleni harc utolsó mentsvára, és csak növelni fogják a máris széles körben megfigyelhető kiszolgáltatottságot. A költségvetési szigor már csírájában megöli a reményt. Az ETUC tehát azt várja a Magyar Elnökségtől, hogy nagy hangsúlyt fektessen a növekedésre, a foglalkoztatásra, a fenntartható és az ipari fejlődésre. Az európai vezetők ennél többre képesek, és többet is kell tenniük.

A Magyar Elnökségre váró másik fontos feladat a Megállapodások felülvizsgálata annak érdekében, hogy azt kiegészítse egy, a kríziskezelő mechanizmusokról szóló megállapodással. Úgy tűnik, konszenzus alakult ki a Tanács tagjai között abban a tekintetben, hogy a Decemberi Értekezlet határozatot hozhat a Megállapodások megváltoztatásáról. Ahhoz, hogy ezek a módosítások életbe lépjenek, az szükséges, hogy egységes álláspont szülessen a márciusi Európai Tanácsülésen és az Európai Parlament is jóváhagyja azt. Az Elnökség úgy véli, hogy a Horvátországgal folyó csatlakozási tárgyalások is lezárhatóak lesznek 2011. júliusáig.

Ebben a vonatkozásban az ETUC aggodalommal figyeli az ECJ legutóbbi döntéseinek hatását, amely a szabad munkaerő áramlást a már érvényben lévő kollektív megállapodások fölé helyezte és lehetővé tette a munkabérek csökkenését illetve a nem egyenlő bérek kialakulását. A munka vállalók érdekeinek védelmében az EU-ban nagyon fontos újra meghatározni a belső piacok szabályozásának szociális célkitűzéseit.

- Először is, az ETUC azzal a kéréssel fordul az Elnökséghez, hogy tegyen meg minden tőle telhetőt a Társadalmi Fejlődés Irányelveinek (Protokoll) bevezetése érdekében, amely megjelölné az ECJ felé azt az irányt, hogyan őrizzük meg az alapvető szociális jogokat az egységes piacon. Ezt a Protokollt a Megállapodás mellékleteként kellene kezelni, ez egyúttal megadná azt a jogállást és felhatalmazást, amely szükséges iránymutatást ad ahhoz, hogy a Megállapodások egyes pontjaiban foglaltak megvalósuljanak. Ilyen jellegű Protokoll elfogadására a következő megfelelő alkalom a folyamatban lévő bővítés. Magyarország elkötelezett abban a tekintetben, hogy Horvátország csatlakozása megvalósuljon.
- Másodsorban, az ETUC arra kéri a Magyar Elnökséget, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a Munkavállalókról Kiküldetéséről szóló Direktíva felülvizsgálatára.

Ha ez nem történik meg, túl nagy nyomás fog nehezedni a szakszervezetekre, hogy a szabad piac ellen forduljanak, és ez csak súlyosbítani fogja a jelen helyzet nehézségeit. A mostani gazdasági krízishelyzetben a szélsőséges illetve a nacionalista pártok máris megerősödtek. Ezek a pártok nacionalista, rasszista s idegengyűlölő viselkedéssel fordulnak a bevándorló munkások felé. A politikai kép Európában gyorsan változik, és nem Európa számára kedvező módon. Európának hivatalosan is kell ezekre a folyamatokra reagálnia és meg kell fogalmaznia polgárainak és a Szakszervezeti mozgalmaknak az aggodalmait.

A többi feladat, amely a Magyar Elnökségre vár, többek között a 2014-2020-as időszak többéves költségvetéséről szóló vita elindítása és a 2011-es költségvetés megoldatlan

problémáinak a megvitatása. Itt az egységes piac legfontosabb kérdéseit is fel kell vetni, melynek kapcsán 2012 végéig, az egységes piac 20. évfordulójára meg kell határozni és meghozni a legjelentősebb jogi intézkedéseket.

A PÉNZÜGYI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁLSÁG LEGFONTOSABB ASPEKTUSAI

A pénzügyi és a gazdasági válság figyelembevételével az a törekvés, hogy idő előtt valósítsuk meg a költségvetési konszolidációt, a várt hatással ellenkező eredményt fogja hozni. Ha mégis ez a döntés születik, a Tagállamok nem fognak tudni profitálni a várható gazdasági fellendülésből és a közfeladatok ellátása is nehézségekbe fog ütközni. A krízis idején egész Európában meg kell őrizni és meg kell erősíteni a szociálpolitikai elemeket és a közszolgáltatásokat, mert a Stabilitási Megállapodás rugalmatlan alkalmazása ezek gyengítésének irányába hatna, ha az éppen csak kibontakozó növekedés láttán újra deficit-csökkentő lépések idő előtt bevezetésre kerülnének.

Európának beruházásokra van szüksége: a következő három évben az Európai GDP évi 1 %-ával több és jobb munkahelyet kellene teremteni, elősegíteni az innovációt, a kutatás-fejlesztést, és a kulcsfontosságú iparágakban a munkahelyteremtést, be kellene ruházni az új, környezetbarát és fenntartható technológiákba, megtartani a közszolgáltatások magas szintjét, megadni a munkavállalóknak azt a tudást, amellyel a jövő, környezetkímélő, zöld technológiát alkalmazó gazdaságában magasabb képzettséggel tudnak majd munkát vállalni.

A foglalkoztatottság az EU-ban 4 millió munkahely elvesztését szenvedte meg a válság kezdete óta, bár ezt a hatást valamelyest tudtuk enyhíteni a rövidebb munkaidő és más programok révén. De ezek a rövid távú intézkedések, bármennyire jelentősek is, nem lesznek önmagukban elegendőek ahhoz, hogy a krízisből biztonságosan kivezessenek. A munkaerőgazdálkodás hosszútávú stratégiájának arra kell koncentrálnia, hogy az alacsonyabb energiaigényű gazdaságra való átállás feltételeit megteremtse. A fiatalok szenvedik meg elsősorban a munkaerőpiac szűkülését. Az EU-ban máris 23 millió a munkanélküliek száma, és ez a szám tovább fog növekedni.

A pénzügyi jellegű intézkedések azonban nem elegendőek arra, hogy a társadalmi igazságosságot helyreállítsák. Azoknak, akik felelőtlen kollektív viselkedésükkel a krízis kialakulásáért felelősek, nagyobb arányban kell viselniük azokat a terheket, amelyek társadalmaink életét nehezítik. Az ETUC azt követeli: a „károkozó fizessen” elvet a pénzügyi piacon is alkalmazza, és azt kéri a magyar elnökségtől, hogy kezdjen el dolgozni a Pénzügyi Tranzakciós Adó (FTT) modell törvényi bevezetésén az EU-ban és azon túl is, WIFO és a Spahn ajánlások alapján. Egy, a pénzügyi tranzakciókra rakódó európai szintű adó az abban résztvevőkre és nem az országokra vonatkozna, így függetlenné válna a nagy pénzügyi központok helyétől. Ezzel egy időben jelentős adóbevétel keletkezne, mellyel Európai szinten

lehetne finanszírozni azokat a társadalmpolitikai intézkedéseket, a amelyek krízis nyomán fellépő problémákat kezelnék.

Az ETUC úgy véli, hogy európai szinten többet kellene tenni az adóparadicsomok megszüntetéséért, keményebben kellene fellépni az adóelkerülés ellen és helyre kellene állítani az adó-egyensúlyt a tőke és a munka, a gazdag és a szegény között. A Magyar Elnökség jelentősen hozzájárulhatna a hatékony, határokon átnyúló adózás rendezéséhez és előrehaladhatna azzal a munkával, amely egy, mindenkire vonatkozó „Megtakarítások Adóztatása Direktíva” kidolgozását célozná. Be kellene zárni a kiskapukat és jobban odafigyelni az adóelkerülés megakadályozására, mely az adózás minden szereplőjére, minden vagyoni típusú bevételre, a határokon átívelő módon vonatkozna.

1. A cégek adóztatása kapcsán a Bizottságnak a következő lépéseket kell megtennie:

- Az Európai Bizottságnál javaslatot kell tennie egy olyan direktíva előkészítésére, mely a konszolidált vállalati adóalap bevezetését célozza (CCCTB). Ezzel egy időben azonban mindenképpen vitát kell folytatni az adószintekről, a CCCTB bevezetése mellett. A CCCTB-t kötelező módon be kell vezetni a vállalkozások minden jogi formájában. Ha ez nem történik meg, akkor az adórendszerek között már meglévő verseny folytatódik. Nem csak a 27 tagország adórendszere versenyezne egymással, hanem így keletkezne egy 28. rendszer is.
- Meg kell erősíteni az üzleti vállalkozások adózásának magatartáskódexét,
- Tovább kell javítani a könyvelés színvonalát, amely egységes európai beszámolási rendszer létrehozásával segítene a teljes vállalati adóalap meghatározásában, a több országban működő vállalatok esetében is.

Jelenleg a pénzügyi konszolidáció megteremtésére irányul a legtöbb európai hatóság erőfeszítése, csakúgy, mint 1931-ben, és minden kormány egy időben vezeti be a megszorításokat. Az ETUC álláspontja szerint azonban a legerősebb gazdaságoknak új, gazdaságélénkítő csomagokat kellene bevezetniük és Európánk egységes egészként kellene olyan alapokat létrehoznia, amelyek a környezetbarát, fenntartható technológiákat és ezek bevezetését segítenék.

Az ETUC azt várja a Magyar Elnökségtől, hogy a G 20 országok bevezessék a pénzügyi tranzakciók adóját és keményebb szabályozást alkalmazzanak a bankokkal, kockázatkezelő alapokkal és a Wall Street-i dzsungel egyéb, veszélyesebb vadállataival szemben. Érdekes ötlet lehetne egy olyan, végkielégítéseket megadóztató adóforma, pl. 98 %-on, ahogy Magyarország tette a nagyobb bónusz-kifizetések esetében. Ezt a különadót bankokra, biztosító társaságokra, az energia szektor vállalkozásaira, telekommunikációs cégekre és az üzletláncokra lehetne alkalmazni az elkövetkező öt éves időszakban. Ez az adónem a Pénzügyi Tranzakciók Adóján felül vagy amellel, valamint a cégprofitok minimumszintjének meghatározása és a különösen nagy vagyonok megadóztatása mellett kerülhetne bevezetésre. Ezek az újszerű kezdeményezések egy paradigmaváltás kezdetét jelezhetnék, ahol az adópolitika már nem áll a gazdasági kényszer hatása alatt. Megváltoztatná az állam és a piac viszonyát.

3.

EURÓPA SZOCIÁLIS JELLEGE ÉS A BELSŐ PIACOK SZOCIÁLIS VETÜLETEI

Az alábbiakban felsoroljuk az ETUC azon javaslatait, amelyeket szeretnénk az EU Magyar elnökség ideje alatt előtérbe kerülni látni:

Kiegyensúlyozottabb belső piaci stratégiákra irányuló hatások

Az ETUC már évek óta sürgette, hogy a belső piac szociális dimenziói nagyobb hangsúlyt kapjanak, de a várt reakció rendszeresen elmaradt. Október 27-én az Európai Bizottság kiadott egy megkésett jelentést a „Az egységes Piac, - út egy erősen versenyképes szociális piacgazdaság felé”. Az ETUC örömmel fogadta a korábban Bizottsági tag Mario Monti beszámolóját arról, hogy hogyan tudná az EU az egységes piac újbóli bevezetését elősegíteni, és hogy milyen rendelkezésekkel lehetne a jelenleg kiegyenlítetlen egységes piacot szabályozni. Az ETUC csalódottságát fejezte ki az SMA (Egységes piaci Rendelkezés) –val kapcsolatban, amely több, kulcsfontosságú kérdésben nem volt egyértelmű. Az ETUC abba az irányba szeretné befolyásolni a Tanácsot és a Bizottságot, hogy tegyen meg olyan lépéseket, melyek az alapjogok gyakorlásának lehetőségét biztosítják, első lépésben a Monti II. szabályozás elfogadásával, második lépésként pedig azzal, hogy a Megállapodásokba beépítésre kerüljön a Szociális fejlődés Protokollja (mivel lehetőség nyílik a Megállapodások legalábbis részleges módosítására a csatlakozási tárgyalások és a gazdaságirányítási tárgyalások kapcsán).

Arra kérjük a Magyar Elnökséget, hogy előremutató javaslatokkal próbálja erősíteni a munkavállalók jogait, az adórendszerek összehangolását és magas szintű, mindenki számára hozzáférhető, finanszírozható közfeladat-ellátást, amely nagyobb jogi biztonságot nyújtana annak érdekében, hogy a közfeladatok ellátása és az alapjogok gyakorlása mindenki számára elérhető legyen. A jelentés egy másik fontos eleme az adózás összehangolása, amellyel a Magyar Elnökségnek foglalkoznia kell. Ha az egységes piac bevezetése csak azt a célt tudja szolgálni, hogy lebontja a szociális jogok rendszerét, valamint a társadalmi igazságtalanság és az egyenlőtlen verseny eszközzé válik, az Európai integrációt alapjául szolgáló konszenzus hamar tönkre fog menni.

Az ETUC azt szeretné, hogy érdemben vizsgálják felül a korábban történt liberalizációs és privatizációs folyamatokat, melyben az összes részvényes és döntéshozó részt vesz, és továbbra is fent kívánja tartani a liberalizációra vonatkozó moratóriumot. Ezen belül is az az ETUC célja, hogy a Bizottság nyilvánítsa ki elkötelezettségét: nem fogja a jövőben sem a víz- és a hulladékgazdálkodás, sem a belföldi vasúti szolgáltatások liberalizációját javasolni, és ezt egy állásfoglalásban erősítse meg.

Az ETUC azt várja a következő, állami támogatásról és az intézményesített formában megvalósuló PPP-k (közös állami- és magánberuházások)-ról, koncessziókról és a közbeszerzésekről szóló „Altmark Csomag”-tól, hogy abban már a Megállapodásban foglaltak figyelembevételre kerüljenek. Az ETUC elvárja, hogy a PPP-k alapos vizsgálatok tárgyát képezzék. Nem elfogadható egy olyan hozzáállás a Bizottság részéről, amelyben a várható problémák és kudarok kritikai vizsgálata nélkül támogatja a PPP-k egyre nagyobb részvételét, hiszen ezzel csak a magánszektor egyoldalú

tényerését támogatná. A Bizottság abból a megállapításból, mint tényből indul ki, hogy a PPP-k részvétele növeli a hatékonyságot és terheket vesz le a költségvetés válláról, holott számos tudományos kutatás ennek az ellenkezőjét bizonyítja. Emiatt szükséges a PPP-k független vizsgálata és egy sokkal nagyobb szintű átláthatóság a PPP beruházások jogi, gazdasági és társadalmi következményeivel, szerződéseivel és alvállalkozóival kapcsolatban. Felelősen gazdálkodó közhatóságoknak megfelelő költségvetési forrás kell, hogy rendelkezésre álljon a közfeladatok ellátásához. A költségvetési hiánycélokra vonatkozó statisztikák nem kell, hogy automatikusan a PPP előtérbe kerüléséhez vezessenek.

Közfeladatok ellátása

A közfeladatok ellátása – a közszolgáltatás- nagyon fontos szerepet játszik a jelen pénzügyi krízis helyzetben, hiszen ezáltal biztosítható a társadalmi és a területi kohézió, és, mivel ez tudja tompítani a válság hatásait, szerepe egyre jelentősebb. Még a neo-liberálisok is egyetértenek abban, hogy a közszolgáltatások „automata lengéscsillapító”-ként működnek a gazdasági és a szociális szférában egyaránt. Ebből kiindulva az ETUC ragaszkodik ahhoz, hogy a közfeladatok ellátásának finanszírozását megfelelő pénzügyi politika garantálja. Ide tartozik az igazságosabb és a progresszív adórendszerek bevezetése, a pénzügyi tranzakciók megadóztatása és a hatékonyabb adóbeszedés. A közfinanszírozás stratégiáját és kiigazításait közép- és hosszú távon kell tervezni.

A közfeladatok finanszírozása során két nehezítő tényezővel is szembe kell nézni: egyrészt azzal, hogy a 30-as évek óta nem volt ilyen súlyos a helyzet, másrészt azzal, hogy az Európai Intézmények folyamatosan a megszorító intézkedések fontosságát hangsúlyozzák. A közszféra lett az a terület, ahol a költségvetések megpróbálják beszédni azt a hiányt, amit a hibás politikát folytató bankok megmentése kapcsán elszenvedtek. A közkiadások drákói szigorú megnyirbálása számos országban komolyan veszélyezteti a társadalmi igazságosság és befogadás alapelveit. Az Európai Bizottság ezt tovább erősíti azzal, hogy nyomást gyakorol a tagállamokra, mely szerint a költségvetési stabilitás fontosabb a növekedésnél. Ez csak tovább fogja mélyíteni a válságot, és igen magas munkanélküliséget fog eredményezni.

Az ETUC meg van arról győződve, hogy a TEFU 14-es cikkelye az új, 26-os protokollal együtt, cselekvésre kötelez. Elfogadhatatlan az a gyakorlat, hogy a Bizottság továbbra is elzárkózik a lépéseket megtételétől. Az ETUC azt várja a Magyar Elnökségtől, hogy az új 14-es cikkely alapján a Bizottság törvényjavaslattal álljon elő.

A megalkotandó horizontális szabályozás tartalmi elemeinek meg kellene erősítenie a „közfeladatok ellátásának küldetését” és gondoskodniuk kellene arról, hogy (1) a közfeladatok meghatározásának jogköre a megfelelő helyi, regionális és nemzeti közhatóságoké, (2) Ennek a jogosultságnak a felülvizsgálata nem lehet semmilyen jogi eljárás által meghatározott, kivéve, ha nyilvánvaló hiba történik, és (3) a bizonyítási kötelezettség az Európai Bizottságé, vagy más panaszosé, nem pedig helyi, regionális vagy nemzeti hatóságé. Még ennél több intézkedés is lehetséges. A támogatási szabályozások fontosak, mert megteremtik az egyensúlyt a szokásosan elérhető nemzeti közszolgáltatások, az európai versenynormák és a belső piac között.

A szabályozáson kívül minden Tagállam, helyi és regionális közhatóság (a megfelelő szinten) vezethet egy nyilvántartást nem gazdasági jellegű, általános érdekeket szolgáló szolgáltatásokról,

amelyekre nem kell, hogy vonatkozzanak a szolgáltatókra vonatkozó általános, a versenyre és az állami támogatásokra érvényes szabályok. Ennek az új, kettős megközelítésnek megvan az az előnye, hogy teljes mértékben figyelembe veheti a nemzeti hagyományokat, a kultúrát, az értékeket, így egy jelentős ambíciókkal bíró tagállam a közszolgáltatások szélesebb skáláját tudja nyújtani, mint egy kevésbé igényes tagállam.

Szociális ellátórendszer

Az ETUC támogatta az Európai Parlament és a kimenő belga elnökség azon törekvéseit, amelyek az általános érdeklődésre számot tartó szociális ellátások biztonságát, minőségét és hozzáférhetőségét kívánta erősíteni. A szociális ellátások ahhoz a „szürke terület”-hez tartoznak, amelyek esetében a kimenetel sikerének megítélése visszavetül az eredeti feladatra. Egyre több jogi bizonytalansággal, védtelenséggel és vitákkal kell ennek a területnek szembenéznie. Ebből következően, az egészségügyi és a szociális ellátás szabályozása már az új megállapodás tartalmának figyelembevételével kell, hogy elkészüljön. A 86-os Törvény 2 EC paragrafusában értelmében a belső piaci szabályozástól el kell térni, tekintve, hogy a szakma fejlődését nem befolyásolja. Vissza kell fordítani azt a folyamatot, amelyben a szociális ellátások egyre nehezebben elérhetőek. A Bizottság döntését Hollandia ellen, mely szerint a szociális bérlakásra való jogosultság határát 33.000 Euro-s bevételnél állapítja meg, és amely megakadályozza azt, hogy különböző társadalmi osztályból származó lakók egymással keveredjenek, egyértelműen a támogatási szabályok megsértését jelenti, és mint ilyet, meg kell vizsgálni. Az ETUC továbbra is szkeptikus az önkéntes szociális munka minőségének tekintetében. Ennek a munkának a minősége, biztonságos finanszírozása és a társadalmi párbeszéd a záloga a közfeladatok magas szintű ellátásának.

Egészségügy

Ami az egészségügyet illeti, az ETUC is jegyezte azt a direktívát, amely 2008. július 2-től lehetővé tette a határokon átnyúló egészségügyi ellátást és az ehhez kapcsolódó módosító javaslatokat annak az első olvasatnak, amely tavaly áprilisban került az Európai Parlament elé. A labda most a Tanács térfelén van.

Ebből következően az ETUC elsősorban és kiemelkedő fontossággal azt várja a Magyar elnökségtől, hogy erősítse a parlamenti vitában már megtörtént haladást, különös tekintettel a következőkre:

- a Tagállamok hatáskörében hagyja egészségügyi ellátórendszerük megszervezését, és maga határozza meg a rendszerhez való hozzáférés kritériumait,
- korlátozza a betegek határokon átívelő mobilitását
- azonos színvonalú ellátást biztosít a hazai és a nem hazai pácienseknek.

Ezek az intézkedések elegendőek lehetnek arra, hogy kordában tartsák és óvják a nemzeti egészségügyi ellátórendszereket, ugyanakkor mindenki számára biztosítják azt a lehetőséget, hogy éljenek a szabad mozgáshoz való jogaikkal és megkapják a legmagasabb szintű ellátást.

Október 27-én az ENVI Bizottság második olvasatban elfogadta a javasolt Direktívát a páciensek jogait arról, hogy a határokon átnyúló módon juthassanak ellátáshoz. A jelentéstervezetnek, melyet Francois Grossetete (EPR, FR) készített, erős volt a támogatottsága, 47 támogató, 2 ellenszavazattal

és 1 tartózkodással. Ez a jelentős számos ponton kiegészíti az EPSCO Tanács által júniusban elfogadott általános állásfoglalást, miután közel egy év eltelt. Konkrétan, azokkal a kritikus pontokkal kapcsolatban, amelyek a páciensek más Tagországban történt kezelési költségeinek megtérítéséről, illetve a kezelés megkezdése előtt beszerzendő beleegyezésről szóltak, az Európai Parlamenti képviselők lecsökkentették azt a listát, amely felsorolja, milyen esetekben indokolt az, hogy a páciens határon túl történő kezelésének előzetes engedélyezése megtagadható legyen. Mindazonáltal egyetértettek a Bizottsággal abban, hogy előzetes engedély szükséges hosszabb kórházi tartózkodásra és magasan specializált ellátás esetében. Az Európai Parlamenti képviselők hozzátették azt a kiegészítést, hogy a tagállamok felajánlhatnak betegek számára egy önkéntes, előzetes bejelentési rendszert, amely szerint, az értesítésért cserébe a költségeket a Tagállam közvetlenül az ellátást nyújtó kórháznak térítené meg. Az Európai Parlamenti képviselők még azt a különleges rendelkezést is hozzátették, mely szerint a ritka betegségekben szenvedő betegek kezelhetik magukat más Tagállamban, és a kezelés költségét akkor is megtérítik, ha az adott diagnózist/ terápiát saját országukban a törvény nem támogatná. Az ilyen kezelések esetében azonban mindenképpen előzetes egyeztetés szükséges. A következő, második plenáris szavazás ebben a kérdésben 2011. januárjában várható.

Társasági jog

Az ETUC számos alkalommal kifejezte aggodalmát a Bizottság azon javaslatával kapcsolatban, amely **Az Európai Magáncégek Működéséről** szól. Az ETUC természetesen támogat minden olyan kezdeményezést, mely javítja a vállalkozások piaci környezetét és szívesen fogad minden olyan javaslatot, amely a kis- és közepes vállalkozások piaci működését javítja, de ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy a KKV vállalkozások rugalmasságának növelése nem történhet a dolgozók azon jogainak rovására, hogy az igazgatótanácsok munkájában részt vegyenek. Ezért az SPE Tervezet alapos újragondolása szükséges. Különösen fontos annak leszögezése, hogy az SPE normák mellett álljanak ott azok a szabályozások, melyek rendelkeznek az ott dolgozók részvételének minimális szintjéről. Szintén elengedhetetlenül fontos, hogy az SPE ne helyezze nyomás alá a nemzeti jogi kereteket, és ide tartozik a részvételi jog is. Tehát, egy SPE cég megalapításának előfeltétele a határokon átnyúló méret és a minimálisan meghatározott tőke megléte.

A javasolt SPE Rendelkezéshez kapcsolódó viták újra előtérbe helyezték annak a szükségességét, hogy a vállalkozások ne használhassák ki a nemzetközi piac nyújtotta lehetőséget azoknak a jogi kötelezettségeiknek a teljesítése alól, amelyekre amúgy a hazai szabályozás őket kötelezné. Ennek megfelelően az ETUC újból nyílt vitára hívja minden szociális partnerét a **14. Társasági Jogról szóló Rendelkezés** megalkotásához, amely a **bejegyzett cégek más országba való áttelepítéséről** is szólna, így kívánja megakadályozni a „Postafiók” cégek létrejöttét. Ez a kezdeményezés feltétele lehetne az új Európai Társasági Törvénynek, melybe mindenképpen bele kellene foglalni az SPETörvényt.

Mindent összevetve, az ETUC azt ajánlja, hogy a **munkavállalók részvétele az Európai Társasági törvényben** olyan módon történjen, hogy az a **fenntartható fejlődés** követelményeinek megfeleljen. A vállalkozások növekvő globalizációjával arányosan az Uniónak meg kell mutatnia, hogy lehet-e és miként elérni a munkavállalók részvételének szabályozását európai szinten. Ezt az állásfoglalást nem úgy lehet hangsúlyozni, hogy csökkentjük a már meglévő nemzeti rendelkezések erejét, hanem

annak vizsgálatával, hogyan tudna az Unió versenyképes módon, szociális felelősséggel Európai vállalati formákat létrehozni. Az ETUC arra is felhívja a Magyar Elnökség figyelmét, hogy ösztönözze ennek a vitának a kibontakozását a szociális partnerekkel.

A munkavállalók kiküldetése

A fentebb említett ECJ Nyilatkozat fontos kérdéseket vet fel azzal kapcsolatban, hogy hogyan tudják a Tagállamok és az európai szakszervezetek megállapítani és betartatni a munkával kapcsolatos normákat a globalizáció idején. Alapvető fontosságú, hogy a Tagállamok megfelelően tudják alkalmazni a kihelyezett munkavállalókra vonatkozó Direktívát, oly módon, ami nem csak a nemzeti hagyományokkal, hanem egyéb célokkal is összhangban van, úgy mint a munkavállalók érdekeinek védelme az egységes piacon, vagy a tiszta verseny biztosítása.

Az ETUC arra biztatja a Magyar EU Elnökséget, hogy hirdesse meg a Direktíva felülvizsgálatát, mégpedig azzal a céllal, hogy a Kiküldött Dolgozók Direktívájának eredeti célkitűzéseire vissza lehessen térni. Az ETUC aktívan hozzá tud járulni ehhez a vitához, és a közelmúltban konkrét szempontrendszerrel dolgozott ki a felülvizsgálat elvégzéséhez. Az ETUC számára nem kérdéses, hogy az Európai Parlament és a Tanács nyilvánvalóan azért fogadta el nagy többséggel a direktívát, hogy megelőzze az aránytalan bérharcot és a nem megfelelő munkakörülményeket (szociális dömping) azonban a legutóbbi fejlemények veszélybe sodorhatják az európai törvényhozó eredeti szándékát.

Alvállalkozók

Az ETUC arra hívja fel az EU intézményrendszerét, tegye meg a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy tisztázza azoknak a feleknek az érdekeit és a kötelezettségeit, amelyek az alvállalkozói láncolatokban részt vesznek, hiszen így a munkavállalók elvesztik a jogaik érvényesítésének lehetőségét, különösen ott, ahol ez az alvállalkozói tevékenység a határokon átvível. Az ETUC ennél fogva újra azt kéri, szülessen egy olyan eszközrendszer, amely megfelelően szabályozza a fővállalkozók, kapcsolt vállalkozásaik és közvetítőik közös és többértékes kötelezettségét, különösen ott, ahol adófizetésről, társadalombiztosítási hozzájárulásról illetve bérekről van szó. Egyúttal kéri a Magyar Elnökséget, hogy támogassa ezt a kezdeményezést.

Aktív integráció

Az ETUC szeretné elérni, hogy a szociális partnerekkel történő konzultációk során, a 2010. március 25-én elfogadott egyezmény szellemében, mely „befogadó, integráló munkaerőpiacról” beszél, kerüljenek alkalmazásra olyan ambiciózus politikák az Európai Unión belül, melyeknek súlyozott célja az aktív inklúzió, a szegénység csökkentése érdekében. Az aktív inklúzió azért is válik egyre fontosabbá, mert a válság kapcsán a kirekesztés új formái jelentek meg és a munkavállalók nagy számban szembesülnek az elszegényedés veszélyével. Ennek megfelelően az ETUC azt szeretné látni, hogy a Magyar Elnökség szorosan nyomon követi a szegénység csökkentésére irányuló harc alakulását és a válságkezelő intézkedések között mindig kiemelt fontosságot tulajdonít az emberek és a szociális ügyek védelmének, valamint abba az irányba halad, hogy kialakulhasson a szociális ellátások erős, szolidaritáson alapuló rendszere.

A szegénységellenes harc fontos lépéseként az ETUC azt várja a Magyar Elnökségtől, hogy kezdeményezze egy olyan garantált minimálbérhez való jogosultság megállapítását, mely biztosítja a munkavállaló számára, hogy nem kerül a szegénységi küszöb alá. Végül az ETUC kinyilvánítja elköteleződését egy „szociális mentőcsomag” szükségessége mellett, mely egyaránt magában foglalja az inklúziót és a szegénység elleni harcot.

Nemzetek közötti kollektív bértárgyalások

A nemzetközi kollektív bértárgyalások sokat fejlődtek az utóbbi években. Ez köszönhető a világ kereskedelmében jelenlévő multinacionális csoportok nagyobb mobilitásának. A gazdasági válság tovább erősítette ezt a mobilitást, hiszen a cégek összeolvadásának egy újabb hulláma valósult meg: az európai ipar szinte minden szegmensében megfigyelhető átszervezés, áthelyezés: különösen az autógyártás esetében, de általában a fémfeldolgozó iparágakban, de ugyanúgy a bankok, az építőipar és a textilipar esetében is.

A kollektív bértárgyalások esetében a fő probléma a szerződések megfelelő követése nemzeti szinten, mivel ezeknek a megállapodásoknak teljességgel hiányzik az Európai jogi státuszuk. Ezenkívül az sem tisztázott, hogy ezen a szinten ki kezdheti el e tárgyalásokat illetve a résztvevő tárgyaló felek identitása és felhatalmazottsága sem egyértelmű, amely alapján őket delegálják és nemzetközi megállapodások aláírásának jogával ruházzák fel. Eddig csak az EMF és az EPSU fogadott el olyan „belső rendelkezéseket”, amelyek alapján a nemzetközi szinten folytathatnak tárgyalásokat, amelyek tisztázzák ez eljárási jogköröket és a tárgyalási mandátumot. Az sem egyértelmű, hogyan kell eljárni abban az esetben, ha a hasonló igények felmerülése esetén az eredmények nem felelnek meg a nemzetközi megállapodás követelményeinek.

A Bizottság felvette ezt a problémát a 2005-ös Szociális Agendába, azzal a céllal, hogy az ilyen jellegű megállapodások számára jogi háttérrel biztosítson, ha a szociális partnerek ezt kérik. De azóta néhány céljáról már lemondott, mint például arról, hogy egy Szakértői Csoportot hozzon létre. Az ETUC mindazonáltal hasznosnak, bár ugyanakkor elégtelennek tartja ezt a kezdeményezést, figyelembe véve a kérdés stratégiai fontosságát és a területen jelenleg is zajló változásokat. Az ETUC hisz abban, hogy egy erős politikai kezdeményezés szükséges ahhoz, hogy ezen a területen valami újra érdemben megmozduljon.

A munkaidőre vonatkozó Direktíva

Az Európai Parlament és a Tanács közötti 2009-es, kudarcba fulladt egyeztetést követően a Munkaidő Direktíva ugyanott áll, ahol 2003-ban állt. A labda most újra a Tanács térfelén van. Az ETUC álláspontja szerint, 9 évnyi halogatás és valós felelősségvállalás híján a Bizottságnak kellene megtennie azokat a lépéseket, amelyek bevezetnék és megerősítenék ezt a Direktívát, az ECJ értelmezése alapján. A Bíróság, több, egymással egybecsengő határozatában 2000 óta újra és újra azt a végzést hozta, hogy a rendelkezésre állási/ügyeleti idő „munkaidőnek” számít, és ennek megfelelően kompenzáló pihenőidő kell, hogy kövesse ezeket az időszakokat. Ehhez minden lehetséges eszközzel ragaszkodni kell.

Az utóbbi időben a Bizottság konzultált a szociális partnerekkel azokról a kezdeményezésekről, melyek felülvizsgálnák a direktívát. Azt javasolja, hogy a Direktíva legyen naprakészebb annak

érdekében, hogy a vállalatok és a dolgozók „modern igényeit” ki tudják elégíteni. Az ETUC álláspontja szerint bármilyen új kezdeményezés kapjon is helyet, azt legalább biztosítani kell, hogy az egyéni metesség (opt-out) véget ér, hogy az ügyeleti idő rendes munkaidőnek számít és hogy a referencia időkre vonatkozó szabályok betartásra kerülnek. A WTD-t meg kell erősíteni annak érdekében, hogy a munkaszervezésből és munkaidő szervezésből adódó kockázatokat kezelni tudja. Ezenkívül elengedhetetlenül fontos, hogy a Munkaidő Direktíva képes legyen kezelni a 21. század sajátosságaiból adódó kihívásokat, úgy, mint a nők megnövekedett részvételét a munkaerőpiacon, az öregedés demográfiai folyamatait, valamint annak szükségességét, hogy a munkaidőt minden esetben igazítsuk azoknak a dolgozóknak az igényeihez, akik gondozói feladatokat is ellátnak, illetve az idősebb dolgozókéhoz.

A Munkaidő Direktíva a szociális Európa egyik jelentős sarokköve, és a 21. században is fontos eszköze annak, hogy a dolgozók egészségét és biztonságát megvédje a hosszú, kiszámíthatatlan munkaórákból adódó kockázatoktól. Ez a Direktíva nem szabad, hogy a Tagállamok közötti versengés tárgyává váljon, de biztosítani kell azt a minimális egységes szintet, amely az egész EU-ban közös nevezőként szolgál. A Magyar Elnökségnek arra kell ügyelnie, hogy ne kerülhessenek leegyszerűsítő, kiegyensúlyozatlan vagy elaprózó megoldások az asztalra.

Direktíva a munkával szerzett nyugdíj-jogosultság hordozhatóságáról

A legutóbbi két elnökség során nem történt kezdeményezés ezen a területen. Mindazonáltal a problémák jelen vannak, és gyors megoldásukra lenne szükség, ha azt akarjuk, hogy az Európai Unión belüli szabad mozgás megvalósuljon.

Az ETUC álláspontja szerint a kérdés megoldásának legalább három pontra ki kellene terjednie: (i) csökkenteni azokat a rendelkezéseket, amelyek egy minimum-időt határoznak meg, a jogosultság megszerzéséhez (pl. maximum 2 éves időszak) (ii) az egyes programokban az életkori előírások (21 éves kor alatt) (iii) megkönnyíteni a szociális partnerek részvételét a foglalkozási nyugdíjalapokban (függetlenül attól, hogy melyik szervezet felügyeli azt).

A munka, a magánélet és a családi élet összehangolása

A munka, magánélet és a családi élet összehangolása kulcsfontosságú azokkal a demográfiai és gazdasági problémákkal, amikkel az EU-nak jelenleg szembe kell néznie. A Magyar Elnökségtől azt kérjük, - mivel sok tapasztalattal és eredménnyel rendelkezik ezen a területen, - hogy játsszon aktív, kezdeményező szerepet abban, hogy erős politika és rendelkezések segítsenek a munka és az élet egyensúlyának megteremtésében a férfiak és a nők számára. Az ETUC részletesen tanulmányozza a 92/85/EC Direktíva felülvizsgálatának a lehetőségét, mely az anyasági időszakokkal foglalkozik. Az ETUC álláspontja szerint a szülési szabadság idejére teljes fizetést kell biztosítani, és legalább 18 hétig kell tartania, azért, hogy a nő a terhesség után regenerálódni tudjon. Az ETUC tisztában van azzal, hogy a Tanácsnak foglalkoznia kell az Európa Parlament (Estrela jelentés) javaslataival, és arra kéri a Magyar Elnökséget, hogy támogassa a törvényhozási folyamatot és segítsen a megfelelő kompromisszumok megtalálásában.

A család gondozásának egyéb területein, úgy mint a gyermekgondozás és az idősgondozás, a Bizottság és szociális partnerei egyetértenek abban, hogy többet kell tenni az EU és az országok

szintjén, ezt pedig a Tanácsnak kell támogatnia. A gondozói hálózat infrastruktúrájában való beruházás különös jelentőséget kap ebben a gazdasági válságban, és egyaránt fontos megtartani a nők munkahelyét a köz- és a magánszférában és segíteni a dolgozó szülőket a munka és a gondozási feladatok összehangolásában.

Diszkriminációellenesség a munkahelyen kívül

Az a Direktíva-tervezet, mely a munkahelyen kívüli diszkrimináció ellen harcol a kor, a szexuális orientáció és a vallás alapján, jelenleg is vita tárgyát képezi az EU intézményeiben. Az ETUC támogatja ezt a kezdeményezést, mivel így elkerülhető, hogy különböző szabályozás legyen a diszkrimináció különböző aspektusaiban, ennek hiánya olyan jogi és gyakorlati inkonzisztenciákat okozhat, amely problémát jelenthet a többszörösen diszkriminatív szituációkban. Egy átfogóan megfogalmazott direktíva, mely az Európai Unió Működéséről szóló Megállapodás 19. cikkelyében említett összes területre kitér, kellő erővel tudja képviselni azt az üzenetet a Tagállamok és állampolgáraik felé: hogy nem építhetünk egy modern, erős kohézióval rendelkező társadalmat a diszkrimináció jelenlétében. A népszerűség előregedésével, a társadalmak etnikai származás és vallás tekintetében egyre nagyobb diverzitásával, és a különböző szexuális irányultságok miatti egyre növekvő intolerancia mellett csak egy erős és koherens jogi testület tudja megvédeni a polgárokat, bárhol is vannak az EU-ban, a diszkrimináció ellen. Ez kell, hogy legyen a legfontosabb cél. Az ETUC nem ért egyet azokkal, főleg a munkaadókkal, akik azt tartják, hogy ez a Direktíva csak egy olyan „luxus”, amit a jelen gazdasági helyzetben a vállalkozások nem engedhetnek meg maguknak. Az egyenlőség és a sokszínűség nem csak költséget, vagy adminisztrációs terhet jelentenek, hanem annak a záloga lehet, hogy a vállalatok fenntarthatóbb vagy versenyképesebb módon tudnak működni. A Magyar Elnökség tegyen arra irányuló erőfeszítéseket, hogy a Tagállamok támogassák ezt a kezdeményezést.

Migráció

Az ETUC támogatja, hogy az EU mindenre kiterjedő, átfogó politikát alakítson ki a vándorlás, a befogadás és a fejlődés területein, amely biztosítaná a vándorlás jogilag szabályozott normáit, ugyanakkor szigorúan betartatná és ellenőrizné a munkavállalás sztenderdjeit, és garantálná a helyi munkaerővel megegyező bánásmódot.

A Stockholm Program akciótervben, amely a Magyar Elnökség alatt kerül majd elfogadásra, kialakításra kerülnek azok az irányvonalak és prioritások, melyek a migrációs politikát az elkövetkező öt évben meghatározzák. Az új intézményes keretek, amelyek először a Lisszaboni Szerződésben szerepeltek, biztosítják azt az eszközrendszert, amely egy fair, nagyvonalú migrációs politikát tesz lehetővé. Az ETUC azt várja a Magyar Elnökségtől, hogy segítsen ennek a koherens migrációs EU politikának a kialakításában, különös tekintettel a következő pontokra:

- az előterjesztett migrációs politika megadja annak a lehetőségét, hogy az eddig elért eredményeket felülvizsgáljuk, annak érdekében, hogy megerősíthessük illetve kiegészíthessük azokat. Az ETUC azt támogatná, hogy minden migrációs csoportot azonos jogok illessenek meg. Az eddig rendelkezésre álló eszközök törvénybe foglalása magában

nem lenne elegendő, mivel csak megerősítené a jelenleg érvényben lévő kétszintű migráció-politikai megközelítést.

- Az ETUC csalódott lenne, ha a Stockholm programponatok csak a szabálytalan migrációt megtorló intézkedésekre fókuszálnának és nem arra helyeznék a hangsúlyt, hogy aktív, támogató migrációs politikával segítsék a megfelelő jogi keretek kialakítását és az integrációs politikák megvalósulását.

Az ETUC aggodalommal szemléli azt a két betérésztést, amely egyrészt az idénymunkára, másrészt a cégen belüli áthelyezésekre vonatkozik a nem EU országok polgárai esetében. Elfogadhatatlannak tartjuk azt, hogy az Európai Bizottság továbbra is olyan módon alkotja meg a törvényeket, amely a munkaerőpiac liberalizációja és a tisztességtelen verseny felé vezet, aláásva ezzel a különböző munkavállalói csoportokra vonatkozó egyenlő bánásmód elvét és a származási ország elve alapján próbál eljárni. Fontos szerepe lehet a Magyar Elnökségnek abban, hogy elérje: vonják vissza a javaslatokat jelenlegi formájukban és annak kialakítására tegyenek kísérletet, amelyben egy horizontális eszközrendszer biztosítja az EU-n belüli és az EU-ba bevándorló munkaerő megítélését, az egyenlő bánásmód elve alapján.

4. KLÍMAVÁLTOZÁS ÉS ENERGIA

Az EU politikája a klímaváltozásról

Az EU-nak el kell fogadnia egy olyan, a „Fenntartható Felődés New Deal”-jéről szóló dokumentumot, amely biztosítja a válságból való kilábalás biztosításának a stratégiáját, ami igazságos átmenetet tesz lehetővé, amely során több millió elfogadható, fenntartható és zöld munkahelyet teremt és hatékonyan veszi fel a harcot a globális klímaváltozás ellen.

Ezen célok elérése érdekében Európának fel kell vállalnia azt az integrált, fenntartható fejlődést szolgáló politikát, a hozzátartozó fejlesztési stratégiával együtt, ami a fenntartható növekedés feltételeit biztosítja. Itt konkrétan arról a „zöld” növekedésről van szó, amely minőségi, új munkahelyek létrehozását és megtartását szolgálja, és, mivel ez minden munkahelyet érint, társadalmi fejlődést biztosít az egész gazdaságban.

Ezzel egy időben Európának arról is kell gondoskodnia, hogy kifejleszti és koordinálja azokat a fenntartható és dinamikus ipar-politikai lépéseket, melyek az alacsony kibocsátáson alapulnak, és ehhez kapcsolódó kutatás-fejlesztést, technológiai innovációt és megfelelő oktatási és képzési programokat biztosít az Európai Unióban. Javítja az Európai irányítást, erősíti a köz-ellenőrzést oly módon, hogy minden intézkedés, bármely politikát hivatott is erősíteni, csak a munkaügyi szabályozás követelményeivel összhangban keletkezhet. Meg kell erősítenie a pénzügyi szabályozás eszközeit és az átláthatóságot, annak érdekében, hogy Európa ne váljon a szociális selejt színterévé. Megfelelő klímaváltozási törvényeket kell elfogadnia, biztosítania kell a közösségi beruházások politikáját, a közpolitika feladatokban biztosítania kell a koherenciát, a megfelelést és az átláthatóságot, melyekhez olyan pénzügy politikának kell társulnia, ami segít a fenntartható fejlődés céljainak az elérésében. Ki kell dolgoznia azokat az eszközöket, amelyekkel finanszírozni tudja a megfelelő politikák végrehajtását, és sürgősen be kell vezetni a pénzügyi tranzakciók adóját.

Röviden összefoglalva, Európának el kell érnie azt, hogy a Tagállamok a felelősségvállalás magas szintjét meg tudják valósítani, és minden szinten erős, koherens és célirányos politikát kell folytatni.

Európának sürgősen meg kellene alkotnia azt az Európa megújítását szolgáló tervet, mely mellett a zöld és szociális New Deal is helyet kap, mely szerint az Európai GDP 1 %-át arra használnánk, hogy munkahelyeket teremtsünk, serkentsük a beruházásokat és a növekedést. Európának hatalmas szüksége van tiszta technológias beruházásokra a már meglévő és az új iparágakban, különös tekintettel az energia, a szállítás és az építés területein, csakúgy, mint egy olyan politikára, amely növekedésre serkenti a gyártási tevékenységeket az Unión belül. Alkalmazni kell és meg kell erősíteni azokat a vállalásokat, amelyeket az Energia-Klíma csomagban tettünk és olyan, a klímaváltozással foglalkozó törvénykezést kell alkotni, mely magában foglalja a következőket intézkedéseket:

- létre kell hozni egy olyan Európai ügynökséget, amelynek teljes felelősségi jogköre lenne az alapelvárások megalkotásában, amely a legjobb rendelkezésre álló technológiákon alapszik, biztosítja az energia felhasználás követhetőségét, különösen azokban az esetekben, amikor az „energia-szökés” munkahelyek elvesztéséhez vezet, mert a beruházások azokba az országokba települnek, ahol nincsenek érvényben hasonlóan szigorú energia-felhasználási korlátok. Ilyenkor a szociális partnereknek képviseltetniük kell magukat.
- az ETS felülvizsgálatával meg kell előzni az ár-spekulációt és a kiszámíthatatlan ingadozásokat,
- széleskörű, koordinált kezdeményezéseket kell bevezetni a kutatás-fejlesztésben és más területeken,
- szociális és környezetvédelmi területen minőségi követelményeket kell bevezetni minden olyan projektben, ami CDM vagy JI támogatásban részesül.

Meg kellene alkotni egy olyan Európai alacsony-kibocsátású ipar politikáját is egy, egész Európát érintő ipari koordináción keresztül, mely átlép az Európán belüli megosztottságokon és kezelni tudja azokat a negatív hatásokat, amelyek abból a piac által diktált igényből születnek, hogy az ipari beruházásoknak már rövid távon nyereséget kell produkálniuk. Ezt különösképpen szem előtt kell tartani az új tagállamok ipari rekonstrukciójának a problémái esetében.

Meg kell teremteni az igazságos átmenet feltételeit a következőkkel:

- nemzetközi alap létrehozását kell kezdeményezni. Ez az európai alap segíthetné a kutatás-fejlesztést, a zöld technológiák kidolgozását, a technológiák átadását a fejlődő országoknak és fejlesztené azokat a munkavállalással kapcsolatos politikákat, melyek a szociális védelem, a megfelelő munkahelyeket és a közszolgáltatásokat támogatják.
- ki kell dolgozni az átmenet stratégiáját a nagy energia igényű iparágak esetében, azért, hogy az energia-pazarlást megszüntessük és bátorítsuk azokat a beruházásokat, melyek óvják a környezetet és megőrzik a munkahelyek minőségét.
- lehetővé kell tenni az életpálya módosítást, ezzel segíthetjük a sorvadó iparágakban foglalkoztatottak átirányítását a fejlődő iparágakba, stb.
- kidolgozni azt az európai keret rendszert, mely előre jelzi a szociális és gazdasági változásokat, meghatározza a szükségessé váló képzettségeket és foglalkozásokat, támogatja

a gazdaság zöldebbé tételét, mellyel egyúttal megteremtheti a nemek közötti egyenlőséget a munkaerő piacon, és biztosítja az oktatási és képzési rendszerek elvárásoknak megfelelő reformját, erősíti a párbeszédet a szociális partnerek és a közhatóságok között annak érdekében, hogy a felsoroltak teljesülhessenek.

- létrehozza, erősíti és támogatja a társadalmi párbeszéd minden formáját, annak módjait, tárgyalóképességét és kollektív megállapodások létrejöttét minden szinten (Európai, nemzeti, regionális, ágazati, vállalaton belüli...) Ez a zöld és a fenntartható növekedés elérésének kulcsfontosságú eleme lehet.

Ehhez minden működési szektor együttműködésére szükség van, mert csak így alakítható ki az a fejlesztési stratégia, amely a kibocsátás szintjének csökkenését célozza, azzal, hogy:

- növeli az energia felhasználás hatékonyságát és a zöldebbé tételt a munkahelyeken azzal, hogy kibővített jogokkal ruházza fel a szakszervezetek képviselőit az egészségvédelem és környezetvédelem kérdéseiben. Egyebek között pénzügyi eszközökkel is lehet segíteni ennek a terület kezdeményezéseit, és ennek a célnak a figyelembevételével lehet képzéseket és képzettségeket biztosítani,
- a környezetbarát ismereteket és munkahelyeket hatékonyan lehet menedzselni a társadalmi párbeszéd minden szintjén, és ha figyelembe vesszük, hogy az alacsony kibocsátású gazdaság fejlesztése érdekében többet tehetünk a meglévő ismeretek javításával, mint speciális zöld képzettségek megszerzésével. Ezt az ETUC által 2007-ben és 2009-ben végzett tanulmánya is igazolta, és ezt erősítette meg a CEDFOP is a közelmúltban,
- megfelelő figyelmet kell fordítani a fenntartható fejlődés és a környezet kérdéseinek oktatására általában. Ennek fontosságát is alátámasztja a CEDEFOP.

Ennek a fejlesztési tervnek a megvalósulása érdekében Európának bőséges forrásokat kellene rendelkezésre bocsátania Európai, nemzeti és ágazati szinten, azzal, hogy:

- mobilizálja és megerősíti a rendelkezésre álló pénzeszközöket, ideértve az EU általános költségvetését, az Európai újjászületési tervet, a 2007-2013-as időszak Európai kohéziós programjának strukturális alapját, az Európai Beruházási Bankot (EIB) és az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankot (EBRD),
- a klímaváltozás elleni harc érdekében megreformálja az alapok felhasználásának módját, különös tekintettel a szociális jogokra és megállapodásokra (megfelelés az ILO alapjogainak, emberi jogainak, stb.). A környezetvédelemmel kapcsolatos elvek és megállapodások a projektek támogatásának megszerzésének alapfeltétele,
- innovatív forrásokat talál ezek finanszírozására, mint pl. a pénzügyi tranzakciók megadóztatása.

Fontos, hogy ez megfelelő gazdasági formát öltjön, például egy speciális árképzés, egy árra rakódó különadó formájában, amit nevezhetünk CO2 adónak is, de ehhez több feltételnek is teljesülnie kell: minden CO2 típusú adónak úgy kell megjelennie az árképzésben, hogy az egyértelműen a környezetvédelemhez kapcsolódjon, ne pedig a költségvetési bevétel logikáját kövesse, az adónem kiterjesztése az energiát is magába foglalja, az ETS rendszert felül kell vizsgálni, hogy a fent említett adó ne vonatkozzon azokra az iparágakra, amelyek már az ETS rendszerbe tartoznak, így elkerülhető

a kettős adóztatás, (néhány országban már érvényben van egy, az energiahasználatot megadóztató rendelkezés), létre kell hozni egy Európai szabályozást, elérhető áron kell, hogy rendelkezésre álljanak a fenntartható alternatívák (pl. rendszeres és kitűnően működő közösségi közlekedés; energia-hatékony lakásépítés,...) célzott kompenzációs rendszerek, ágazatonként; a szociális és környezetvédelmi megfontolások figyelembevétele minden közhatóság döntéshozatali mechanizmusában; az adóbevételek átlátható és kizárólag a kibocsátás csökkentését szolgáló beruházásokba történő elköltése, a fejlődő országok környezetvédelmének támogatása; és az alacsony jövedelmű háztartások megfelelő módon történő kompenzációs rendszere.

A helyzet és a körülmények pontos felmérése szükséges a foglalkoztatottság szempontjából is, tagállamokra és szektorra lebontva, amelyet a klímahelyzet súlyosságára való tekintettel az Európai Bizottságnak kellene koordinálnia. Ily módon az Európai Bizottság lesz, a Tagállamokkal és a szociális partnerekkel együtt abban a pozícióban, hogy meghatározza a szükségleteket és a forrásokat, amelyek egész Európa számára biztosíthatják az alacsony kibocsátású gazdálkodásra való Átállást.

UNFCCC Konferenciák

Az ETUC arra bízta a Magyar Elnökséget, és az elkövetkező magyar EU-s elnökségeket, hogy intenzíven munkálkodjon egy olyan igazságos, ambiciózus és mindenre kiterjedő megállapodás elfogadtatásán, mely lehetővé teszi 2050-ig a globális kibocsátás 85 %-kal történő csökkentését (az 1990-es szinthez képest). A fejlett országoknak kell élen járniuk a kibocsátás csökkentésében, és el kell kötelezniük magukat az 1990-es szinthez viszonyítva, az IPCC ajánlásainak megfelelően, egy legalább 25-45 %-os csökkentés mellett, 2020-ig. A legdinamikusabban fejlődő feltörekvő országoknak is kell foglalkozniuk a kibocsátás kérdésével. Az iparosodott országoknak biztosítaniuk kell számukra forrásokat, tiszta technológiákat és képzéseket, annak érdekében, hogy ezek az országok is meg tudjanak új vállalásaiknak felelni. Az új, világszintű megállapodásnak egyértelműen meg kell fogalmaznia és fejlesztenie kell az „Igazságos Átmenet” lépéseit, be kell ruházni az új, alacsony kibocsátású technológiákba és megfelelő, zöld munkahelyekbe (kompenzációkkal, munkanélküli segéllyel, szociális védelemmel és a munkához kapcsolódó jogokkal), be kell ruházni az alacsony kibocsátású, energia hatékony gazdaságba (képzéssel, átképzéssel, élethosszig tartó tanulókkal...). Be kell fektetni a társadalmi párbeszédbe is, az átmenet segítése érdekében --mindez elengedhetetlenül szükséges a kitűzött célok elérésében. A finanszírozás átszervezését az igazságos, újraelosztó adórendszeren keresztül kell biztosítani, ezzel lehet forrásokat teremteni a fenntartható fejlődéshez és a végrehajtáshoz szükséges, a negatív hatásokat enyhítő stratégiákhoz.

Az Európai energia politika

Kevés haladás történt az Európai Energia politika előmozdítása ügyében. Az ETUC fenntartja azt a meggyőződését, hogy az energia nem lehet csak a piac által meghatározott. Egy igazi Európai ipari energiagazdálkodási politika szükséges ahhoz, hogy ösztönözze az okos infrastruktúrális beruházásokat, biztosítsa a megfelelő munkahelyeket, megvédje a kiszolgáltatott fogyasztókat az energia hiánytól és biztosítsa a részvényesek demokratikus szerepvállalását a nemzeti szabályozásokban és az ACER-ban (Energiaszabályozási Együttműködési Ügynökség).

5.

BŐVÍTÉS, KERESKEDELEM ÉS KÜLKAPCSOLATOK

Az ETUC támogatja az EU jelenlegi bővítési tárgyalásait és kitűnő alkalomnak tartja értékeink terjesztéséhez. Mindazonáltal, ez nem áthatja alá szociális modellünket és azt várjuk, hogy mindenben megfeleljen az Unió törvényeinek és gyakorlatának, különösképpen a társadalmi párbeszéd területén. A csatlakozni kívánó országoknak meg kell felelniük a demokrácia, az emberi jogok és a kisebbségek tisztelete és védelme elvárásainak. Az ETUC mindenképpen részt kíván venni a szociális kérdések megvitatásában, amikor arra kerül a sor a tárgyalások folyamán. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy Törökországgal kapcsolatban a Bizottság vizsgálata feltárta, hogy súlyosan megsértik a szakszervezetek jogait, ennek véget kell vetni, ha Törökország csatlakozni akar az EU-hoz.

Az ETUC úgy véli, hogy az EU kereskedelmi és külkapcsolati politikája hozzá kell, hogy járuljon a világméretű fenntartható növekedéshez, a szociális partnerséghez és a méltó munkához; ezeknek az értékeknek a képviselője az EU Alapjogokról szóló Kartájában is olvasható, valamint az is, hogy tiszteletben tartja a nemzetközi megállapodásokban foglaltakat, ide tartoznak az ILO által elfogadottak is. Az EU Magyar Elnökségének gyorsan és határozottan fel kell lépnie, amint az emberi vagy a szakszervezeti jogok sérülését látja, bármikor is forduljon elő.

A Lisszaboni Szerződés életbe lépése komoly hatással lesz az EU külpolitikájára. A kül- és biztonságpolitikai Főképviselet pozíciójának létrehozása, mely teljes körű diplomáciai hatáskörrel rendelkezik külföldön, az Európai Külügyi Szolgálaton keresztül, ezáltal komolyan tudja képviselni az ETUC célkitűzéseit. A külügyi biztos szerepének és az EFAS kapcsolatának vitájában, valamint viszonyokról a Bizottsággal és a Tanáccsal, az ETUC azt hangsúlyozza, hogy ezek az újdonságok az EU egészét kell, hogy szolgálják, nem pedig kormányközi megközelítéseket kell tükrözniük. Különösen fontosnak tartja az ETUC, hogy a munkaügy és a foglalkoztatás szakértői is bevonásra kerüljenek, ezek jöhetnek a szociális partnerek oldaláról, és világszerte az EU-t képviselik, valamint a Bizottságnak tartoznak beszámolási kötelezettséggel.

A Lisszaboni Szerződés a kereskedelmi politikát ugyanabba a kategóriába sorolja, mint az EU külpolitikájának összes többi elemét és jelentős jogokkal ruházza fel ez Európai Parlamentet a kereskedelemmel kapcsolatban. Ezek a fejlődések javíthatják a koherenciát az EU kereskedelmi politikája, külpolitikája, foglalkoztatási és fejlesztési politikája között, mely jobban szolgálja a távolabbi célkitűzéseket, különösen a fenntartható fejlődés fontos ügyét, a szociális és a környezetvédelmi vonatkozásokat, minden egyes EU-s kereskedelmi és szervezeti megállapodásban. Ez biztosíthatja, hogy a szociális partnerek hatékonyan bevonásra kerüljenek.

Az ETUC támogatja a szociális garanciákhoz kapcsolt regionális integráció előmozdítását a társulási szerződésekben Közép-Amerikával és az Andok Közösséggel. Aggasztónak találjuk, hogy az utóbbi esetben kétoldalú szabadkereskedelmi egyezmények születtek, miután eredménytelenek voltak az egységes tárgyalások a Közösséggel. Továbbra is erőteljesen ellenezzük a szabadkereskedelmi egyezményt Kolumbiával, legalábbis amíg az ottani emberi és szakszervezeti jogokat ért sérelmeket teljes mértékben fel nem derítik.

Örömmel várjuk, hogy az EU elmélyítse és kibővítse kapcsolatait az Egyesült Államok kormányával, hogy stabil pozíciót alakíthassanak ki az éghajlatváltozással és a pénzügyi válsággal kapcsolatban. Üdvözöljük azokat a közelmúltbeli lépéseket, amelyek célja, hogy az ETUC és az American Federation of Labor-Congress of Industrial Organisations (AFL-CIO) ugyanolyan státuszt kapjon, mint amilyent a munkaadók élveznek a Transzatlanti Gazdasági Tanács felé – amelynek a programját ki kellene bővíteni és stratégiaileg jelentősebbé tenni. Az ETUC, a Canadian Labour Congress-szel együtt továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy informáljanak bennünket és konzultáljanak velünk a szorosabb gazdasági partnerségről folyamatban lévő megbeszélésekről.

Ha újból beindulnak a dohai forduló tárgyalásai, ragaszkodunk ahhoz, hogy a végső WTO miniszteri nyilatkozat adjon felhatalmazást egy WTO nyomkövetési munkaprogramra a kereskedelem és foglalkoztatás témakörében, amely lefedi a kereskedelem, a tisztességes munka, az alapvető munkaügyi normák és a fejlesztés közötti kapcsolatokat, és amelyet egy WTO bizottságnak vagy munkacsoportnak kell figyelemmel kísérnie.